

Міністерство освіти і науки України
Вижницький фаховий коледж мистецтв та дизайну
імені Василя Шкрібляка

РОЗГЛЯНУТО
на засіданні методичної ради
Вижницького фахового коледжу мистецтв та
дизайну імені Василя Шкрібляка
Протокол № 2 від 26.11.2025 р.
Голова методичної ради

Віра Фижделюк

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
Вижницького фахового коледжу
мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка
Протокол № 3 від 14 січня 2026 р.
Директор коледжу

Роман ГАВРИЛЮК

Освітня програма
підвищення кваліфікації (професійного розвитку)
вчителів/викладачів
закладів загальної середньої освіти та закладів позашкільної освіти
«МИСТЕЦТВО: сучасні підходи до викладання»

Укладачі:

Віра Юріївна Фижделюк, заступник
директора коледжу, «викладач-методист»

Олена Іллівна Круглюк, завідувач НМК,
«викладач-методист»

Рецензенти:

Фединчук Ольга Богданівна, кандидат
мистецтвознавства,
завідувач відділення образотворчого та
декоративно-прикладного мистецтва
Вижницького фахового коледжу мистецтв та
дизайну імені Василя Шкрібляка,
член Спільки дизайнерів України,
член Національної спілки майстрів народного
мистецтва України;

Звягинцев Геннадій Геннадійович,
заслужений працівник культури України,
директор КОПНЗ «Буковинський центр
мистецтв»

 <p>Розробник</p>	<p>Вижницький фаховий коледж мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка</p>
<p>Найменування</p>	<p>Освітня програма підвищення кваліфікації (професійного розвитку) вчителів/викладачів закладів загальної середньої позашкільної освіти</p>
<p>Мета</p>	<p>Мета Програми ПК полягає у розвитку професійних та оновленні і вдосконаленні соціокультурних та особистісних компетентностей вчителів закладів загальної середньої освіти та викладачів закладів позашкільної освіти.</p>
<p>Основні завдання</p>	<ul style="list-style-type: none"> • отримання вчителями закладів загальної середньої освіти та викладачами позашкільних закладів освіти додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійно-педагогічної діяльності; • удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних питань забезпечення ефективної професійної діяльності; • активізація самостійної діяльності, професійного вдосконалення та особистісного розвитку педагогічних працівників; • удосконалення практичних навичок
<p>Провідна ідея</p>	<p><i>Провідна ідея</i> полягає в оновленні, удосконаленні, розвитку їхніх ключових інтегрованих загальнопрофесійних, професійних (фахових, предметних, посадових) компетентностей, компетентісного (професійного, особистісного, соціального) досвіду, особистісних інтересів, соціальних запитів і потреб держави щодо професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості педагогів</p>
<p>Цільова аудиторія</p>	<p>Вчителі закладів загальної середньої освіти, викладачі закладів позашкільної освіти</p>
<p>Напрямок</p>	<p>Розвиток професійних компетентностей художніх дисциплін відповідно до професійних стандартів «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225; «Викладач мистецької школи (за видами навчальних дисциплін)», затвердженого наказом Міністерством економіки України від 04 травня 2022 року № 1110-22 та відповідно до Постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. № 800 із змінами №1133 від 24.12.2019</p>
<p>Обсяг програми</p>	<p>Обсяг Програми складає 30 годин / 1 кредит ЄКТС. Обсяг аудиторних годин, у тому числі годин дистанційного навчання в синхронному режимі та практичних занять з працівниками, що реалізують програму становить 2/3 обсягу (тривалості) програми</p>
<p>Строки дії програми</p>	<p>5 років (2026-2030 рр.)</p>

Форми підвищення кваліфікації	Визначається замовником освітніх послуг за погодженням керівництва коледжу. Підвищення кваліфікації здійснюється за такими формами: дистанційна, змішана
Місце реалізації програми	За місцем знаходження суб'єкта підвищення кваліфікації
Кількість слухачів	15 осіб
Вимоги до викладачів	Програму реалізують науково-педагогічні працівники Вижницького фахового коледжу мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка, які мають стаж науково-педагогічної роботи 10 років за відповідним профілем. Основну категорію викладачів під час реалізації Програми складають особи, що мають науковий ступінь, педагогічне звання, за необхідності до проведення практичних занять залучаються викладачі, які мають необхідний практичний досвід з інших навчальних закладів
Вартість освітньої послуги	Надання освітніх послуг здійснюється за державні кошти або на платній основі за кошти фізичних та юридичних осіб. Розрахунок вартості освітньої послуги регламентується Положенням про порядок надання платних послуг, які можуть надаватися у Вижницькому фаховому коледжі мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка
Навчання і викладання за програмою ПК	<ol style="list-style-type: none"> 1. Форми і методи навчання та викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам людиноцентрованого підходу та принципам академічної свободи. 2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. 3. Коледж забезпечує поєднання навчання і практичних вправ під час реалізації освітньої програми відповідно до цілей програми. 4. Викладачі оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик. 5. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. 6. Замовники освітніх послуг безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

<p>Документ, що видається за результатами ПК Система оцінювання</p>	<p>За умови успішного завершення навчання, педагогічний працівник отримує Сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка (із зазначенням обсягу годин – 30 год. / 1 ЄКТС)</p> <p>Результати навчання за програмою підвищення кваліфікації шляхом перевірки сформованості професійних компетентностей із використанням випускних тестів</p>
<p>Науково- методичний супровід у міжкурсовий період</p>	<p>Форми науково-методичного супроводу в міжкурсовий період визначаються Угодами про співпрацю між Вишницьким фаховим коледжем мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка і суб'єктом підвищення кваліфікації та надання подальшої підтримки / супроводу засобами консультацій, проведенням спільних заходів, можливості участі у наукових (методичних, науково-методичних), мистецьких виставках, пленерах, конкурсах, що організовуються коледжем</p>
<p>Форми, технології і методи навчання</p>	<p>Форми організації освітнього процесу за вибором викладацького складу: лекція, семінарське заняття, тематична дискусія, самостійна робота; відеолекція, мультимедіалекція, вебінар, дистанційне консультування, відео конференція, майстер-клас.</p> <p>Технології навчання: інтерактивні, ігротехнології професійного розвитку, зокрема імітаційні, ділові, організаційно-діяльнісні, рольові, ситуаційно- рольові, практичні і семінарські заняття, тематичні дискусії, майстер-класи.</p> <p>Методи навчання: проблемний виклад навчального матеріалу.</p> <p>Методи оцінювання: оцінка за випускною творчу роботу, участь в інформаційному, практичному й контрольному блоках програми ПК.</p> <p>Методичне забезпечення: інтерактивні комплекси навчально- і науково- методичного забезпечення курсів підвищення кваліфікації, методичні рекомендації.</p>
<p>Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться</p>	<p>Професійні компетентності вчителя ЗЗСО</p> <p>A1 Мовно-комунікативна компетентність</p> <p>A2 Предметно-методична компетентність</p> <p>A3 Інформаційно-цифрова компетентність</p> <p>B1 Психологічна компетентність</p> <p>B2 Емоційно-етична компетентність</p> <p>B3 Компетентність педагогічного партнерства</p> <p>V1 Інклюзивна компетентність</p> <p>V2 Здоров'язбережувальна компетентність</p> <p>G1 Прогностична компетентність</p> <p>G2 Організаційна компетентність</p> <p>G3 Оцінювально-аналітична компетентність</p> <p>D1 Здатність до навчання впродовж життя</p>

	<p>Професійні компетентності викладача позашкільної освіти</p> <p>ЗК1 Здатність забезпечувати індивідуальний підхід до учнів</p> <p>ЗК2 Здатність підтримувати під час навчання сприятливий психологічний клімат</p> <p>ЗК3 Здатність дотримуватися професійних та етичних норм поведінки</p> <p>ЗК4 Здатність працювати індивідуально та в команді</p> <p>ЗК5 Здатність запобігати виникненню конфліктних ситуацій</p> <p>ЗК6 Здатність застосовувати у діяльності професійну термінологію</p> <p>ЗК7 Здатність планувати та організовувати діяльність відповідно до обсягу та особливостей завдань</p> <p>ЗК8 Здатність дотримуватись правил та норм охорони праці, гігієни праці та вимог пожежної безпеки</p>
Очікувані результати	Удосконалення володіння вчителями/викладачами художніх дисциплін професійними компетентностями
Знання і розуміння	<ul style="list-style-type: none"> - викликів, цілей, тенденцій навчання; - ключових компетентностей для навчання впродовж життя; - знання навчального предмета, фахових методик, технологій; <p>знання про специфічні закономірності засвоєння знань і вмінь різновіковими суб'єктами у процесі освітньої діяльності</p>
Розвинені вміння	<ul style="list-style-type: none"> - розвивати ключові компетентності в умовах упровадження нових Державних стандартів; - використовувати методи навчання впродовж життя, засновані на емпіричному досвіді; - формувати ключові компетентності, необхідні навички для підвищення особистого потенціалу, розширення професійних можливостей, соціальної інтеграції та активного громадянства; - організовувати навчання що передбачає: заохочення здобувачів освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів освіти, включаючи надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства; - добирати методи, форми і засоби навчання, найбільш ефективні для здійснення якісної підготовки учнів; - упевнено, критично й відповідально використовувати та взаємодіяти із цифровими технологіями для навчання, професійної діяльності та участі в житті суспільства; - створювати цифровий контент, використовувати цифрові технології для підтримки творчості, активного громадянства та соціальної інтеграції, співпраці з іншими людьми для досягнення особистих, соціальних цілей; - створювати безпечне та інклюзивне освітнє середовище; забезпечувати додаткову підтримку в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами

Диспозиції (цінності, ставлення)	<ul style="list-style-type: none">- морально-етичні (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей);- соціально-політичні (культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, солідарність, відповідальність);- готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток;- рефлексія професійного розвитку
---	---

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма підвищення кваліфікації (професійного розвитку) вчителів/викладачів художніх дисциплін (далі – Освітня програма) розроблена у відповідності до Професійних стандартів «Вчитель закладу загальної середньої освіти», що затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 року №1225 та “Викладач мистецької школи (за видами навчальних дисциплін)”, затвердженого наказом Міністерством економіки України від 04 травня 2022 року № 1110-22.

Освітня програма також враховує основні положення законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»; постанов Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників» (із змінами), від 30 вересня 2020 року № 898, «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти», від 25 липня 2024 року № 851 «Про затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти»; наказу Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 року № 776 «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти», інших нормативно- правових актів, що регулюють діяльність вчителя та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Освітня програма розроблена на основі принципів: системного, діяльнісного, особистісного, компетентнісного та андрагогічного підходів, а також технологічності й варіативності.

Очікувані результати навчання відображені в загальних характеристиках і конкретизовані в кожному модулі, відповідають зазначеним Професійним стандартам.

Освітній процес за Програмою підвищення кваліфікації для вчителів загальноосвітніх шкіл та закладів позашкільної освіти зорієнтовано на *формування всебічно гармонійної особистості, здатної до безперервної освіти впродовж життя, професійного розвитку, постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в мистецькій сфері.*

Освітній процес за розробленою програмою ПК спрямовано на:

- професійний розвиток загальних і професійних компетентностей вчителів закладів загальної середньої та позашкільної освіти;
- безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей вчителя, що дає змогу підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності;
- модернізацію освітнього середовища, що забезпечує інноваційність, доступність, прозорість, гнучкість і відкритість освітнього процесу.

Освітній процес побудовано за засадах відкритості (самостійна роль суб'єкта в процесі навчання, варіативність і можливість вибору параметрів процесу навчання, доступ до інформації тощо), **безперервності** (систематизований і цілеспрямований процес набуття необхідних для успішної творчої професійної діяльності компетенцій упродовж життя) і трансформації у сферу освітніх послуг.

Програму укладено відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Зміст програми на підставі поєднання модульних технологій і залікових кредитів забезпечує реалізацію комплексної мети підвищення кваліфікації.

Гарант Програми ПК – Гаврилюк Роман Миколайович, кандидат мистецтвознавства, директор **Вижницького фахового коледжу мистецтв та дизайну імені Василя Шкрябляка**.

Навчання за Програмою ПК здійснюється державною мовою. Засади мовної політики в освітньому процесі коледжу визначаються Законом України «Про освіту».

Коледж забезпечує відкритість і доступність інформації про кожну робочу програму підвищення кваліфікації для вчителів загальноосвітніх шкіл та закладів позашкільної освіти, шляхом їх оприлюднення на своєму веб- сайті.

Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

Протягом 15 календарних днів після видачі документів про підвищення кваліфікації коледж оприлюднює їх перелік на своєму веб-сайті.

Навчально-тематичний план
Мистецтво – сучасні підходи до викладання

Зміст програми ПК та розподіл годин за видами діяльності				
	<i>Варіативний складник програми</i>	<i>Загальна кількість годин</i>	<i>Обсяг аудиторних годин</i>	<i>Обсяг самостійної роботи (год.)</i>
Модуль 1. Методика викладання мистецьких дисциплін 10 годин	1. Методика викладання	4	4	
	2. Історія мистецтва	4	3	1
	3. Психологія творчості	2	2	
Модуль 2. Образотворче мистецтво 10 годин	1. Рисунок	4	2	2
	2. Живопис	4	2	2
	3. Скульптура	2	2	
Модуль 3. Декоративно-прикладне мистецтво 8 годин	1. Композиція	4	2	2
	2. Курс за вибором (майстер-класи): 1. Художня різьба по дереву 2. Машинна вишивка 3. Витинанка 4. Бісероплетіння 5. Розпис по тканині 6. Паперопластика 7. Техніка «шіборі» 8. Цифрова ілюстрація 9. Інші види мистецтв.	4	1	3
Випускний тест		2	2	
Всього		30	20	10

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль I. Методика викладання мистецьких дисциплін.

Тема 1.1. Методика викладання. Сучасні підходи до планування та організації освітнього процесу. Типологія сучасного уроку. Інноваційні технології навчання та розвитку здобувачів освіти. Актуальні проблеми методики викладання мистецьких дисциплін. Удосконалення методики викладання і застосування новітніх технологій в освітньому процесі.

Тема 1.2. Історія мистецтв. Витоки мистецтва. Теорії походження мистецтва. Поняття «стиль» і «напрямок» в мистецтві. Аналіз художніх стилів: від Середньовіччя до ХХ століття. Аналіз та інтерпретація творів мистецтва.

Тема 1.3. Психологія творчості. Специфіка творчості в образотворчому мистецтві. Символіка, архетипи, образність. Творчий метод і стиль митця. Творчість як форма самопізнання. Психодіагностика творчих здібностей. Тести креативності. Оцінювання творчого потенціалу. Етичні аспекти вимірювання творчості. Творче мислення. Моделі творчого процесу.

Модуль II. Образотворче мистецтво.

Тема 2.1. Рисунок. Основні методи роботи на рисунком. Техніки та технології рисунка. Форми вираження та засоби виразності. Академічний рисунок. Творчий рисунок.

Тема 2.2. Живопис. Засоби вираження. Матеріали та техніки виконання. Образне вирішення етюду пейзажу в техніці пастельного живопису. Особливості техніки пастельного живопису. Образні засоби і прийоми використання.

Тема 2.3. Скульптура. Основи скульптури. Закони та принципи виконання. Зображально-технічні засоби просторових мистецтв і прийоми їх використання. Образні засоби виразності. Матеріали та техніки виконання.

Модуль III. Декоративно-прикладне мистецтво.

Тема 3.1. Композиція. Основи композиції. Художня трансформація форми. Декоративна перебудова художньої форми. Розвиток художньої фантазії. Значення акценту в композиції. Образність в композиції. Стилізація. Графічні засоби стилізації. Інтерпретація. Композиційні засоби живописними та графічними прийомами.

Тема 3.2. Курс за вибором. Художня різьба по дереву. Машинна вишивка. Витинанка. Бісероплетіння. Розпис по тканині. Паперопластика (майстер-клас). Прикраси та оздоблення аксесуарів «шіборі» (майстер-клас). Цифрова ілюстрація (майстер-клас). Інші види мистецтв.

Література

1. Закон України «Про засади державної мовної політики» № 5029-VI в редакції від 01.01.2020 року: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5029-17>.
2. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145- VIII: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-IX: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>.
4. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225

5. Професійний стандарт “Викладач мистецької школи (за видами навчальних дисциплін)” затверджений наказом Міністерства економіки України від 04.05.2022 № 1110-22
6. Сайт Міністерства освіти України: <https://mon.gov.ua/ua>
7. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Навч.посібн. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
8. Гончаренко С.У. Методика як наука. Хмельницький: Вид-во ХГКП, 2001. 30 с.
9. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті: монографія. Львів: Видавництво «СПОЛОМ», 2012. 507 с.
10. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
11. Кулішов В.С. Методика розробки сучасного комплексного методичного забезпечення: навч.-метод. посібн. для самостійної роботи. Біла Церква: БІНПО УМО НАПН України, 2017. 64 с.
12. Лісіна Л.О. Підготовка вчителя в системі післядипломної педагогічної освіти до конструювання навчальних технологій: теоретико- методологічний аспект: Монографія. Запоріжжя: Тов. «Плюс 73», 2011. 472 с.

Інтернет-ресурси: на допомогу вчителю
(додаток до програми)

<http://www.oko.kiev.ua> – архітектура і краєзнавство України;
<http://www.spadshina.com.ua> – українська спадщина;
<http://prostir.museum/> – музейний простір України;
<http://namu.kiev.ua/> – Національний художній музей України;
<http://honchar.org.ua/pro-muzej/> – Український центр народної культури “Музей Івана Гончара”;
<http://www.mundm.kiev.ua/> – Національний музей українського народного декоративного мистецтва;
<http://www.derev.org.ua/index.html> – дерев'яні храми України;
<http://hutsul.museum/> – Національний центр народного мистецтва Гуцульщини і Покуття;
<http://www.artofukraine.com> – сучасне мистецтво українських художників;
http://www.louvre.fr/llv/commun/home_flash.jsp – Лувр (Париж, Франція);
<http://www.metmuseum.org> – Метрополітен (Нью-Йорк, США);
<http://www.khm.at/> – Музей історії мистецтва (Відень);
<http://staratel.com/> – напрямки живопису;
<http://www.abc-people.com/typework/paint/index.htm> – мистецтво живопису, художники
<http://artclassic.edu.ru/catalog.asp> – колекція “Світова художня культура”;
www.artclass.lviv.ua – журнал “Артклас”, статті про мистецтво;